

План-проспект дисертаційного дослідження
на здобуття наукового ступеня доктора філософії
зі спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки
Гранченка Максима Віталійовича

**“СТАНОВЛЕННЯ І РОЗВИТОК ОСВІТИ НА ПІВДНІ УКРАЇНИ
(СЕРЕДИНА XVIII - ПОЧАТОК XX СТ.)”**

Метою дисертації є встановлення на основі архівних, музейних і бібліотечних матеріалів імен конкретних діячів і назв освітніх закладів, які розвивали освіту в Південній Україні в середині XVIII – на початку XX ст., дослідження їх біографій, історію їх діяльності, встановлення конкретних адрес, де вони жили і працювали. Аналіз історичного та політичного контексту, виявлення слабо вивчених проблем та вироблення рекомендацій щодо подальшого розвитку теми.

Наукова новизна дисертаційного дослідження полягає в наступному:

- Систематизувати й узагальнити наявні наукові знання щодо становлення та діяльності освітян і навчальних закладів середини XVIII – початку XX ст.;
- Проаналізувати роль законодавчих актів, політичних подій і воєнних конфліктів на розвиток освіти на Півдні України середини XVIII – початку XX ст.;
- Встановити невідомі факти щодо біографій окремих освітян і історії становлення та діяльності освітніх закладів Миколаєва, Одеси, Херсона, Кропивницького, Запоріжжя і Дніпра;
- Розширити наявні історичні знання про освіту і культуру Півдня України в середині XVIII до початку XX ст.;
- Окреслити перспективні напрями подальшого дослідження теми.

РОЗДІЛ І. ДЖЕРЕЛЬНА БАЗА, ІСТОРІОГРАФІЯ ТА МЕТОДОЛОГІЯ ДОСЛІДЖЕННЯ

1.1. Джерельна база дослідження

Проаналізувати особливості основних типів історичних джерел з теми:

- Речові – предмети та прилади, які використовувались в освіті XVIII – початку XX ст., а також предмети, які належали відомим освітянам;
- Писемні – архівні матеріали середини XVIII- початку XX ст., спогади і мемуари відомих діячів тих часів, тощо;
- Зображальні – карти та плани міст, портрети відомих людей XVIII- початку XX ст., тощо
- Фоно-фото-відеодокументи – фотографії відомих людей та будівель середини XVIII – початку XX ст.

1.2. Історіографічна розробка проблеми

Проаналізувати історіографію теми, дослідити значення основних робіт з проблеми, перевірити достовірність та систематизувати інформацію з них.

1.3. Теоретичні і методологічні засади роботи

Розглянути історико-філософські підходи, наукові методи та принципи, які використовувались при дисертаційному дослідженні. Дати визначення термінам, які використані в дослідженні.

РОЗДІЛ ІІ. ЗАГАЛЬНИЙ СТАН ОСВІТИ НА ПІВДНІ УКРАЇНИ В СЕРЕДИНІ XVIII – НА ПОЧАТКУ XX СТ.

2.1. Регламентування освіти в законодавчих актах в середині XVIII- на початку XX ст.

Систематизувати всеімперські і місцеві законодавчі акти середині XVIII- початку XX ст. Проаналізувати їх вплив на розвиток і характер освіти на Півдні України в цей період.

2.2. Вплив політичних і воєнних подій на розвиток освіти в регіоні

Систематизувати знання про війни і політичні події середині XVIII- початку XX ст. та здійснити аналіз їх впливу на освіту.

РОЗДІЛ III. ПОЯВА І РОЗВИТОК ОСВІТНІХ ЗАКЛАДІВ В ХЕРСОНСЬКІЙ ГУБЕРНІЇ З КІНЦЯ XVIII – НА ПОЧАТКУ XX СТ.

Дослідити та систематизувати на основі архівних і музейних джерел знання про біографії окремих діячів освіти, проаналізувати діяльність навчальних закладів на території Херсонської губернії в кінці XVIII- на початку XX ст.

3.1. Освіта в Миколаєві

3.2. Навчальні заклади в Одесі

3.3. Заклади освіти Херсону

РОЗДІЛ IV. СТАНОВЛЕННЯ І ДІЯЛЬНІСТЬ ОСВІТНІХ СТРУКТУР ЄЛИСАВЕТГРАДА ТА КАТЕРИНОСЛАВСЬКОЇ ГУБЕРНІЇ В СЕРЕДИНІ XVIII – НА ПОЧАТКУ XX СТ.

Дослідити життя і діяльність освітян та закладів освіти великих міст Катеринославської губернії: Катеринослава (Дніпра), Олександрівська (Запоріжжя) в кінці XVIII – початку XX ст., а також Єлисаветграда (Кропивницького), який з 1754 – до 1917 року входив до різних адміністративно-територіальних утворень.

4.1. Освітні заклади Катеринослава

4.2. Історія закладів освіти в Єлисаветграді

4.3. Освіта в Олександрівську

ВИСНОВКИ

СПИСОК ВИКОРИТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ

ДОДАТКИ

Аспірант _____ Гранченко М.В.

Науковий керівник _____ Хрящевська Л.М.